

Lumihangista loskaan? Lapin matkailu ja ilmastonmuutos

Arktinen kestävä matkailu-destinaatio –seminaari

8.10.2018 Arktikum, Rovaniemi

Tutkija Ilona Mettiäinen

Arktinen keskus, Lapin yliopisto

ARCTIC CENTRE
University of Lapland

Lapin matkailustrategia 2015-2018

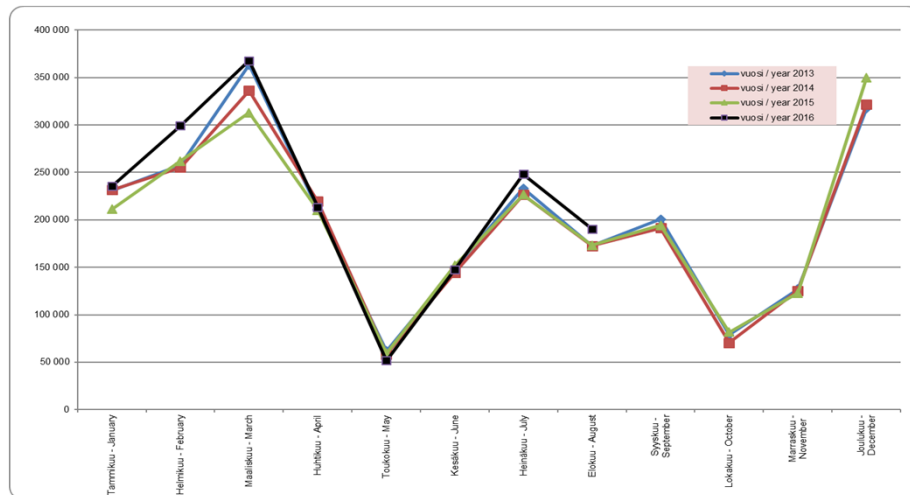
ARCTIC CENTRE
University of Lapland

- Vahva arktinen kytkös
- **Vetovoimatekijöitä: arktinen luonto, arktiset luonnonolosuhteet ja –ilmiöt, lappilaiset alueelliset ja kulttuuriset erityispiirteet**
- Tavoitteena ympärivuotisuus
- Tavoitteena kestävä ja vastuullinen liiketoiminta, mukaan lukien vähähiilisyys
- **Ilmastonmuutos trendinä: ”Matkailu saattaa ilmastonmuutoksen vuoksi siirtyä kohti pohjoista. Lumivarmuus?”**

Huom:

- Matkailu on yksi tärkeimmistä toimialoista myös Lapin ilmastostrategia 2030:ssa
- Matkailu ja metsätalous edelläkävijöinä ilmastoajattelun tuomisessa Lapin alueelliseen kehittämiseen (Mettiäinen 2013)

Lapin matkailusesongit

Lähde: Lapin liitto
http://www.lappi.fi/lapin_iitto/julkaisut_ja_tilastot/matkailu (Matkailutilastoa alueittain 2011 - elokuu 2016)

Lumipeitepäivien väheneminen, talven viivästyminen, vähemmän pakkaspäiviä

- Pääsesongit joulua ja hiihtokausi
 - Helmikuun lumiolosuhteet muuttuvat vähiten ja säilyvät pitkään melko samanlaisina kuin nyt, mutta erityisesti talven tulo viivästyy jatkossa
 - Joulumatkailu ja lumi – onko jouluna lunta vai loskaa?
- Lumen määrän ja rakenteen muutokset, lumentulon viivästyminen
 - Rakennetun ja luonnonympäristön ulkonäkö
 - Porojen ravintotilanne vaikeutuu lumipeitteen kerroksellisuuden myötä (nollaohituspäivät)
 - Ohuemman lumipeitteen suojavaikutus pienempi, jolloin voi tulla enemmän vahinkoa maanpinnalle esim. metsissä ja tuntureilla?
- Turvallisuus
 - Myrskyt ja muut sään ääri-ilmiöt
 - Jääolosuhteet joissa ja järvissä
 - Nollaohituspäivistä johtuva liukkaus liikenteessä
- Imago
 - Lumivarmuuden ja sitä koskevien käsitysten imagovaikutukset
 - Lumi ja jää tärkeitä arktisuuden kannalta
- Lumipeiteaika vähenee, mutta vähemmän kuin muualla; kilpailuetua?

Lapin ja arktisen matkailun tulevaisuuden kannalta kiinnostavia ilmastoennusteita ja havaintoja

- Lähteitä:

- Lapin ilmastostrategia 2030: Ilmatieteen laitoksen tuottamat alueelliset ilmastoennusteet
http://www.lappi.fi/lapinliitto/fi/lapin_kehittaminen/strategiat/lapin_ilmastostrategia
- Ilmasto-opas.fi <http://www.ilmasto-opas.fi> (Ilmatieteen laitos, SYKE, Aalto-yliopisto)
- IPCC <https://www.ipcc.ch/> (IPCC:n arviointiraportit ym.)
- National Snow and Ice Data Center <https://nsidc.org/> (NASAn havaintoja mm. lumipeitteestä)
- The Arctic Institute <http://www.thearcticinstitute.org>
- GRID-Arendal <http://www.grida.no/>
- European Environment Agency <http://www.eea.europa.eu>
- ToPDAd (2015) How will climate change affect tourism flows in Europe? Adaptation options for beach and ski tourists assessed by ToPDAd models. Results of the ToPDAd research project, 2012–2015. <http://www.topdad.eu/upl/files/120164>

See it before it's gone? –matkailu arktisella alueella

- Last chance tourism: jääkarhut, merijää, jäätiköt, ehkä jopa jotkut alkuperäiskulttuurit
 - Kiihdyttää päästöjen kautta niiden ilmiöiden katoamista, joita mennään katsomaan ennen kuin ne katoavat
 - Ongelma kestävyyskannalta!
- Toisaalta ilmastonmuutos on myös vauhdittanut arktisen matkailun kasvua

Sopeutumista ja hillintää

- Ilmastotietoisuus ja ilmastoystävällisyys voi olla vahvuus matkailualueelle
- Hillintää, esimerkkejä:
 - Energiansäästö, uusiutuva energia
 - Liikennemuotojen valinnat, lentoliikenteen päästökompensaatiot
 - Kävelykeskustat matkailukeskuksissa, lihasvoimin liikkuminen
- Sopeutumiskeinoja, esimerkkejä:
 - Lumen varastointi, lumettaminen (mutta keinolumen tekeminen vaatii energiaa)
 - Ympärivuotisuuden kehittäminen
 - Vaihtoehtoiset aktiviteetit
- Mieluummin proaktiivisesti kuin reaktiivisesti, suunnitelmallisuus
- Sopeutuminen myös hillintään! Esim. lentoliikenteen tulevaisuus?
- Ilmastonmuutoksen torjunnan ja siihen sopeutumisen esteenä usein ”puutteellinen tieto” vs. varovaisuusperiaate
- Tietoisuuden lisääminen olennaista (yritykset, asiakkaat)

Ilmastopalvelut – uusi tapa tuottaa käyttäjäystävällistä ilmastotietoa päätöksentekoon

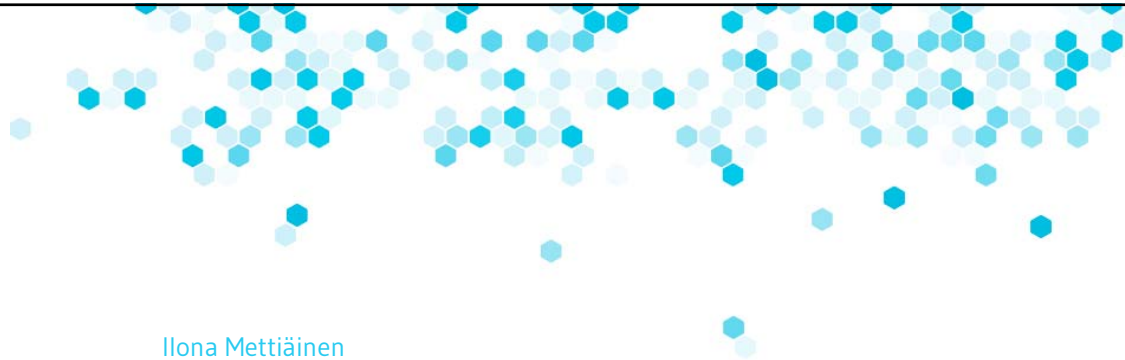
- Euroopan komissio: ilmastopalvelujen tiekartta 2015
- Blue-Action-hanke (Horizon2020) v. 2016-2021
 - Case 1: ilmastopalvelun muotoilu pohjoissuomalaisista talvimatkailua varten

www.blue-action.eu
@BG10BlueAction

The Blue-Action project has received funding from the European Union's Horizon 2020 Research and Innovation Programme under Grant Agreement No 727852.

Ilona Mettiäinen
Tutkija
Arktinen keskus, Lapin yliopisto

S-posti: ilona.mettiainen@ulapland.fi
[Ulapland.academia.edu/IlonaMettiäinen](http://Ulapland.academia.edu/IlonaMettiainen)

 @IMettiainen

www.arcticcentre.org

